

Yrkande
Särskilt yttrande

KD M L
D

2025-03-24

Yrkande angående Svar på remiss från Socialdepartementet – Betänkandet Ett språkkrav för språkutveckling (SOU 2024:78)

Förslag till beslut

I äldre samt vård och omsorgsnämnden:

1. Äldre samt vård- och omsorgsnämnden tillstyrker delvis SOU 2024:78 Ett språkkrav för språkutveckling med hänvisning till tjänsteutlåtandet.
2. Förvaltningens tjänsteutlåtande kompletteras med skrivning enligt nedan.
3. Äldre samt vård- och omsorgsnämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt eget yttrande till Socialdepartementet.

Yrkandet

En stor andel av äldreomsorgens medarbetare har inte svenska som sitt modersmål. Att det finns en bredd av språkkompetens bland medarbetare är en tillgång då även omsorgstagare i Göteborg har olika modersmål. Men för att omsorgen ska kunna utföras säkert är kommunikationen mellan omsorgstagare och personal av oerhörd vikt. Dessutom måste dokumentation och överlämning kunna ske säkert mellan medarbetare. Bristande kunskaper i svenska språket innebär därför en ökad risk för missförstånd i omsorgen som, i värsta fall, kan leda till mycket allvarliga konsekvenser.

Samtidigt har äldreomsorgen stora utmaningar med kompetensförsörjningen och har därför under många år tvingats bemanna omsorgen med personal som saknar tillräcklig kompetens inom såväl vård- och omsorg som språk. Insatser som vårdlyft och språklyft har därför varit viktiga i syfte att kunna upprätthålla en god verksamhet.

Det är viktigt att dessa insatser kan fortsätta och att de språkutvecklande insatser som påbörjats inom verksamheterna fortsätter. Dock riskerar utredningens förslag att lägga alltför stort ansvar på äldreomsorgen när det gäller personalens språkkompetens på ett sätt som skapar ett bredare uppdrag för en redan hårt prövad verksamhet.

Att människor som kommer till Sverige lär sig språket och ges möjlighet att integreras ställer krav på många verksamheter. Äldreomsorgen kan här bidra med språkträning i arbetet. Men det bör också finnas ett språkkrav som ska uppfyllas av den enskilde med hjälp av utbildningsinsatser innan anställning inom äldreomsorgen. Annars riskerar utbildningsansvaret för äldreomsorgen att bli alltför tungt och tränga undan sådant som är verksamhetens kärnuppdrag. Dessutom måste omsorgstagarna ha rätt att vänta sig att det går att samtala begripligt med personalen. Det får inte råda några tvivel om att verksamheten i första hand är till för omsorgstagarna.

Vi föreslår därför att förvaltningens tjänsteutlåtande kompletteras med följande stycke sist i fjärde stycket under Sammanfattning:

”Äldre vård- och omsorgsnämnden stödjer förslaget om ett språkrav åläggs arbetsgivaren när det gäller att arbeta språkstödjande. Men menar samtidigt att det också bör finnas ett språkrav vid anställning för all personal som ska arbeta nära omsorgstagarna, eftersom kommunikationen mellan personal och omsorgstagare är en så central del av omsorgen.”